

บรรเลง ผาสุข. 2550. แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริม
อาชีพของเกษตรกร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนสังคม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ดร. วิภาวี กฤษณะภูติ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร 2) เพื่อศึกษาปัญหาของบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร 3) เพื่อศึกษาผลด้านเศรษฐกิจและสังคมของการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบลและ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพของเกษตรกรต่อไป

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 42 ราย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคำ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 10 ราย และสมาชิกกลุ่มอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ตำบลห้วยคำ อำเภอกะนวน จังหวัดขอนแก่น ที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยคำให้การส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ กลุ่มเลี้ยงปลา กลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ กลุ่มเพาะเห็ด และกลุ่มธนาคารปู จำนวน 32 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guide) และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) และได้ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ในการวิเคราะห์ผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร ได้แก่ การจัดทำแผนหรือบรรจุแผนงานพัฒนาอาชีพไว้ในแผนงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การสนับสนุนงบประมาณ และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ รวมทั้งการให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและแนะนำ การติดตามผลและประเมินผล และการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

2. ปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม ทำให้เงินทุนไม่เพียงพอ การให้ความรู้ คำปรึกษาคำแนะนำและการฝึกอาชีพของเกษตรกรเป็นไป

อย่างไม่จริงจังและไม่สม่ำเสมอ การขาดการมีส่วนร่วมของเกษตรกรทุกขั้นตอน และการติดตามประเมินผลขององค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อยเป็นไปอย่างไม่จริงจังและไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนยังมีน้อย

3. ผลด้านเศรษฐกิจของการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ทำให้กลุ่มอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงินใช้จ่ายหมุนเวียนภายในครอบครัว มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และครอบครัวมีความมั่นคง ผลทางด้านสังคมถึงแม้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่มของตนน้อย แต่สมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์กันดี มีการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4. แนวทางการพัฒนาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมอาชีพของเกษตรกร ได้แก่ การบรรจุแผนพัฒนาอาชีพไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริมให้เกษตรกรในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมหรือระดมเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร การส่งเสริมการอบรมให้ความรู้ การให้คำปรึกษาคำแนะนำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีการติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ ควรสร้างเครือข่ายและการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนให้มากขึ้น

Bunleng Pasuk. 2007. **Means to Develop the Roles of the Sub-district Administrative Organization in Promoting the Occupational Skills of Farmers.** Master of Arts
Thesis in Social Development, Graduate School, Khon Kaen University.
Thesis Advisor: Dr. Wipawee Grisanaputi

ABSTRACT

This research aims to 1) study the roles of the Sub-district Administrative Organization in promoting the skills of farmers, 2) study the problems of the Sub-district Administrative Organization in working to promote the skills of farmers, 3) discover the socio-economic outcomes of the Sub-district Administrative Organization in promoting the skills of farmers, and 4) provide means to improve the roles of the Sub-district Administrative Organization in promoting the skills of farmers.

This is qualitative research. The sample group consists of 42 cases: 10 officers of the Hua-Na-Kham Sub-district Administrative Organization; Kranuan district of Khon Kaen Province, including a committee of administrative officers, members and staff of the Sub-district Administrative Organization, 32 members of agricultural groups in the area of Hua-Na-Kham Sub-district including a group of fish farmers, cattle ranchers, mushroom farmers, and the fertilizer cooperative. The research tool for data collection was an interview guide. In-depth interviews, participant observation and non-participant observation were also used to collect data. The results were analyzed using the descriptive analytical approach.

Results are as follows:

1. The roles of the Sub-district Administrative Organization in promoting the skills of farmers were making plans and including improving skills of farmers into the plan of the Sub-district Administrative Organization and providing funding and materials. Also, the Sub-district Administrative Organization provided knowledge, advice, follow-ups and evaluations, and helped to create a network between governmental and private sectors.

2. The problems of the Sub-district Administrative Organization in working to promote the skills of farmers, ranked from the greatest to the least, were budget inadequacy, not providing knowledge, advice and training on farmer's skills regularly and taking them seriously, and a lack

of the farmers' participation in every stage of the process. Follow-ups and evaluations of the Sub-district Administrative Organization were also not taken seriously nor done regularly. There was little cooperation between the government and private sectors.

3. The socio-economic outcomes of the Sub-district Administrative Organization in promoting skills of farmers were an increase in the income of agricultural groups, more money available to spend within the family, more assets, and a strengthening of the family. The social outcomes were that the agricultural group members had little participation in group management but each group member had a good relationship with other members, discussing their experiences and helping each other.

4. Means to improve the roles of the Sub-district Administrative Organization in promoting skills of farmers are to include vocational training in the plan for the development of the Sub-district Administrative Organization, to encourage farmers in vocational groups to participate in every stage of the activities, to provide appropriate budget or to obtain funding from many financial sources in order to meet the needs of the farmers, to provide training and advice regularly and to undertake it in a serious manner, to conduct more focused following-ups and evaluations regularly and to increase the co-operation of the governmental and private sectors.